

KATERN BIJ HET TIC KONTAKTBLAD

CHARLES VUYLSTEKE, SR. EN JR. FINE FLEUR VAN DE BELGISCHE SIERTEELT

Charles Vuylsteke werd geboren op 1 september 1844 in Gent in een gezin, dat met de land- en tuinbouw vertrouwd was. Zijn grootouders waren zelfstandige landbouwers in het Westvlaamse Meulebeke, zijn vader was als tuinder in het Gentse werkzaam. Het hoeft geen verwondering dat hijzelf groene vingers had.

In 1859 vestigde het gezin zich in Lochristi waar vader Ferdinand Vuylsteke, geholpen door zijn zoon, voor de tuinen van kasteel Roselaer instond. Acht jaar later startte Charles Vuylsteke een eigen tuinbouwbedrijf op gepachte gronden van het kasteel. Vrij snel nam hij enkele bekwame jonge mensen in dienst die hun beste krachten aan de uitbouw van het tuinbouwbedrijf wijdden. Overigens kon Charles Vuylsteke, door de goede faam van het bedrijf en het grote aantal sollicitaties uit binnen- en buitenland, zijn werknemers zorgvuldig uitkiezen.

Naast de arbeidskrachten vormde ook de bedrijfsoppervlakte een belangrijke compo-

nent in de uitbouw van het bedrijf. Tussen 1867 en de eerste wereldoorlog groeide deze gestadig aan.

Sleutelwoorden van het succes van dit tuinbouwbedrijf waren diversiteit en innovatie. In 1879 besloot Charles Vuylsteke om zijn plantenaanbod met exotische planten uit te breiden. Hiervoor volgde hij een eigen methode die er in bestond om zelf geen 'planthunters' uit te sturen, maar integendeel via de officiële kanalen van de Belgische ambassades en consulaten in Afrika, Azië, Amerika, Oceanië contact te zoeken met de plaatselijke botanica om zo planten of zaden te ruilen of te kopen. Dit bleek een succesformule te zijn.

Charles Vuylsteke wilde echter meer zijn dan gewoon maar een 'doorgeefluik' dat exotische planten uit de tropen doorverkocht. Hij probeerde zijn klanten iets meer aan te bieden door naar innovatie te streven. Hij begon hybriden te kweken. Dit deed hij met zekerheid

voor de palmen, de begonia's, de azalea's maar vóór alles met de orchideeën waarvoor zijn collega's in binnen- en buitenland hem de titel van 'koning van de hybriden' gaven.

Als eerste in de wereld slaagde hij er in 1904 in om de *Odontioda* te kweken, hetgeen tot dan toe als onmogelijk werd beschouwd. Kort vóór de eerste wereldoorlog gelukte hij er eveneens als eerste ter wereld in om drie in plaats van twee orchideeëngeslachten met elkaar te kruisen: de Vuylstekeara. Dit nieuwe orchideeëngeslacht ging, los van het bedrijf in Lochristi, een eigen succesvol leven leiden. Het werd en is één van de meest bekende en populaire orchideeëngeslachten ter wereld met als meest bekende: de *Vuylstekeara Cambria 'Plush'*, de *Vuylstekeara Helmut Song 'Anja'*, de *Vuylstekeara Edna 'Stamperland'*, de *Vuylstekeara 'Linda Isler'* en de *Vuylstekeara 'Board Hill'*.

Het innovatievermogen van Charles Vuylsteke bleef echter niet tot de sierteelt beperkt. Zo verwierf hij in 1889 een uitvindersbrevet voor een verwarmingsinstallatie van serres. In de vakpers startte hij, samen met andere orchideeënkwekers, in 1896 met een eigen periodiek: de *'Dictionnaire iconographique des orchidées'*.

Naast zijn politiek engagement was hij in de beroepssector één van de stuwende krachten achter de beroepsorganisatie, die voor de siertelers van noordwest Vlaanderen in 1897 in Sint-Amansberg werd opgericht en de eerste Nederlandstalige periodiek voor tuinbouwers in België uitgaf: *'De Plantenbeurs van Vlaanderen'*.

Zijn vernieuwingsdrang werd bijzonder tijdens de nationale en internationale tentoonstellingen gewaardeerd. In binnen- en buitenland werden zijn hybriden volmondig door iedereen geprezen. Mede hierdoor begaven talrijke nieuwsgierige burgers en leden van de adel zich naar het bedrijf van Charles Vuylsteke om er duizenden orchideeënplanten en bloemen te bekijken en te kopen. Het laboratorium van het bedrijf waar Charles Vuylsteke met zijn planten de evolutie van de symbiotische naar de asymbiotische methode doormaakte bleef echter voor iedereen zorgvuldig gesloten omdat hier de bedrijfsgeheimen bewaard bleven.

De eerste wereldoorlog betekende het einde van de Belle Époque en zette voorlopig een punt achter de orchideeënteelt. De 'fine fleur' verkeerde door een samenloop van omstandigheden in crisis. De oorlog veranderde het bestedingspa-

TIC

troon van de rijke burgerij gron- dig, er doken nieuwe planten- ziekten op, het bedrijf en zijn structuur verouderden en er was het overlijden van Charles Vuylsteke in 1927, negen jaar later gevolgd door zijn zoon. In 1937 begon de liquidatie van dit succesvolle tuinbouwbedrijf. Het betekende het einde van een pioniersbedrijf dat echter

zowel op regionaal, nationaal als internationaal vlak een rijke oogst naliet.

Regionaal stond Charles Vuyl- steke aan de wieg van de com- merciële tuinbouw in Lochristi en omliggende. Onderzoek toonde aan dat het succes van dit tuinbouwbedrijf velen er toe aanzette om in Lochristi zelf

een bedrijf op te starten. Kort vóór de eerste wereldoorlog telde Lochristi 164 tuinbou- wers, waarvan er een twintigtal tussen de Antwerpse steen- weg en het station van Lochri- sti waren gevestigd.

Op nationaal vlak wordt Char- les Vuylsteke door de vakpers als de grondlegger van de or- chideeënteelt in België ver-

noemd. Deze teelt was samen met deze in Groot-Brittannië vóór de eerste wereldoorlog, toonaangevend in de wereld. Internationaal onderscheidde Charles Vuylsteke zich met de creatie van de *Vuylstekeara* en de *Odontioda*.

(naar basistekst van Dirk Po- devijn)

VUYLSTEKE

ORCHIDEEËN- EN AZALEAKWEKER CHARLES VUYLSTEKE FINE FLEUR VAN DE BELGISCHE SIERTEELT

T e n t o o n s t e l l i n g 2 6 m a a r t - 2 8 m e i 1 9 9 5

- 26 maart - 10uur Lezing: 'CHARLES VUYLSTEKE. AZALEA- EN ORCHIDEEËNKWEKER', door Dirk Podevijn
- 26 maart - 11.30 uur Opening tentoonstelling 'ORCHIDEEËN- EN AZALEAKWEKER CHARLES VUYLSTEKE'
- 26 maart - 15 uur Salonorkest Piacevole (in het Gravensteen)
- 23 april - 10.30 uur Bloemenconcert (op de Kouter)
- 29 april - 9.30-16 uur Studiedag: 'ORCHIDEEËNTEELT: SPECIALISTENWERK OF VOOR IEDEREEN?'
- 30 april - 10.30 uur Lezing: 'DE GESCHIEDENIS VAN DE GENTSE FLORALIËN', door René De Herdt
- 27 mei - 15 en 16 uur Bezoek aan orchideeënkwekerij Coupé te Melle
(Inschrijvingen : tel. 09-223.59.69)
- 10 juni - 9.30-16 uur Studiedag: 'EUROPESE EN INLANDSE ORCHIDEEËN'

I N L I C H T I N G E N

MIAT - Museum voor Industriële Archeologie en Textiel, Minnemeers 9 te 9000 Gent tel. 09-223.59.69
Inkom gratis.

Rondleidingen op aanvraag 2.000 fr. (VIAT, tel. 09-223.59.69)